

P7_TA-PROV(2010)0149

Κιργιζιστάν

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 6ης Μαΐου 2010 σχετικά με την κατάσταση στο Κιργιζιστάν

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του με θέμα το Κιργιζιστάν και την Κεντρική Ασία, και συγκεκριμένα το ψήφισμα της 12ης Μαΐου 2005,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 20ής Φεβρουαρίου 2008, σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την Κεντρική Ασία,
 - έχοντας υπόψη τις δηλώσεις της Αντιπροέδρου της Επιτροπής και Ύπατης Εκπροσώπου για την Εξωτερική Πολιτική και την Πολιτική Ασφάλειας Catherine Ashton, στις 7 και 8 Απριλίου 2010, σχετικά με την κατάσταση στο Κιργιζιστάν,
 - έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων της 26ης Απριλίου 2010,
 - έχοντας υπόψη τη δήλωση της ΕΕ στο Μόνιμο Συμβούλιο του ΟΑΣΕ της 22ας Απριλίου 2010 σχετικά με την κατάσταση στο Κιργιζιστάν,
 - έχοντας υπόψη την στρατηγική της ΕΕ για μια νέα εταιρική σχέση με την Κεντρική Ασία, που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 21-22 Ιουνίου 2007,
 - έχοντας υπόψη τη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας ΕΕ-Κιργιζιστάν που τέθηκε σε ισχύ το 1999,
 - έχοντας υπόψη το έγγραφο περιφερειακής στρατηγικής της ΕΕ σχετικά με τη βοήθεια προς την Κεντρική Ασία, για την περίοδο 2007-2013,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 110, παράγραφος 4, του Κανονισμού,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι προς το συμφέρον τόσο των λαών της Κεντρικής Ασίας όσο και της ΕΕ να υπάρξει πρόοδος σε ολόκληρη την περιοχή στην κατεύθυνση της σταθερότητας, υψηλότερων επιπέδων δημοκρατικής και κοινωνικής εξέλιξης, ασφάλειας των πολιτών και βιώσιμης ανάπτυξης,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κιργιζιστάν είναι μέλος του ΟΑΣΕ και, στο πλαίσιο αυτό, είναι υποχρεωμένο να σέβεται τις θεμελιώδεις ελευθερίες, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου και να εφαρμόζει τους δημοκρατικούς κανόνες που ορίζει ο ΟΑΣΕ,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Κουρμανμπέκ Μπακίεφ, ο οποίος ανέλαβε την προεδρία της χώρας το 2005, μετά από τη λεγόμενη «επανάσταση της τουλίπας», επανεξελέγη πέρυσι στο αξίωμα αυτό, σε μια εκλογική διαδικασία που, σύμφωνα με ανεξάρτητους παρατηρητές, χαρακτηρίστηκε από μαζική νοθεία· λαμβάνοντας υπόψη ότι, μετά από μια αρχική περίοδο δημοκρατικής διακυβέρνησης, ο τρόπος με τον οποίο ο Μπακίεφ ασκούσε την εξουσία έγινε αυταρχικός,

- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις 7 Απριλίου 2010 ομάδες του στρατού του Κιργιζιστάν επιτέθηκαν με σφαίρες, δακρυγόνα και χειροβομβίδες λάμψης και κρότου κατά πλήθους διαδηλωτών οι οποίοι είχαν συγκεντρωθεί μπροστά στο προεδρικό μέγαρο στο Μπισκέκ και στη συνέχεια εισέβαλαν σε κυβερνητικά κτίρια, διαμαρτυρόμενοι για την κατακόρυφη αύξηση των τιμών ηλεκτροδότησης και θέρμανσης, με αποτέλεσμα 84 άνθρωποι να βρουν τον θάνατο και να τραυματιστούν πάνω από 500,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πρόεδρος Μπακίεφ αναγκάστηκε να διαφύγει από την πρωτεύουσα και ότι αντικαταστάθηκε από υπηρεσιακή κυβέρνηση με επικεφαλής την ηγέτιδα της αντιπολίτευσης Ρόζα Οτουνμπάεβα, η οποία εξέδωσε διάταγμα σχετικά με τη διαδοχή στην εξουσία, καθώς και εντολή συμμόρφωσης με το Σύνταγμα του Κιργιζιστάν και προέβη στη διάλυση του κοινοβουλίου, λαμβάνοντας υπόψη ότι, αφού προσπάθησε να θέσει όρους για την παραίτησή του, ο Μπακίεφ εγκατέλειψε τη χώρα, μία εβδομάδα μετά την εξέγερση, και κατευθύνθηκε στο Καζακιστάν, ύστερα από συμφωνία που επιτεύχθηκε με τη μεσολάβηση της Ρωσίας, των ΗΠΑ και του Καζακιστάν,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κιργιζιστάν προσελκύει το ιδιαίτερο ενδιαφέρον των ΗΠΑ και της Ρωσίας λόγω της στρατηγικής του θέσης κοντά στο Αφγανιστάν και δίπλα στην κοιλάδα Φεργκάνα, η οποία από γεωγραφική, πολιτική και οικονομική άποψη βρίσκεται στο μέσο της Κεντρικής Ασίας· λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι το διαμετακομιστικό κέντρο στο Μανάς, που χρησιμοποιεί ο αμερικανικός στρατός, διαδραματίζει καίριο ρόλο στο Βόρειο Δίκτυο Διανομής για τον ανεφοδιασμό των νατοϊκών δυνάμεων στο Αφγανιστάν και ότι και η Ρωσία έχει μια σημαντική στρατιωτική βάση στο Κιργιζιστάν,
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η σχέση ανάμεσα στην ΕΕ και την Κεντρική Ασία είναι καθοριστικής σημασίας, δεδομένων των κοινών προκλήσεων στον ενεργειακό τομέα, στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, στον έλεγχο του λαθρεμπορίου ναρκωτικών και στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας,
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο γεωπολιτικός ανταγωνισμός στην περιοχή ενέχει τον κίνδυνο πρόκλησης μεγάλης καταστροφής, συγχρόνως όμως τα συμφέροντα όσον αφορά το Αφγανιστάν και την επέκταση του ριζοσπαστικού ισλαμισμού επικαλύπτονται σε μεγάλο βαθμό, πράγμα που προσφέρει τη δυνατότητα να περιορισθεί αυτός ο ανταγωνισμός και να επιτευχθεί μια συμφωνία για την ανάγκη βελτίωσης της διακυβέρνησης,
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ πρέπει πάντοτε να τηρεί τη δέσμευσή της όσον αφορά την ενσωμάτωση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου σε όλες τις συμφωνίες με τρίτες χώρες και να προωθεί τις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις χρησιμοποιώντας συνεκτικές πολιτικές, ώστε να βελτιώσει έτσι την αξιοπιστία της ως περιφερειακού παράγοντα,
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παρουσία της ΕΕ στο Κιργιζιστάν, ουσιαστικά με την ιδιότητα του δωρητή βοήθειας, είναι σημαντική και τοποθετεί την ΕΕ σε καλή θέση για να αναλάβει έναν σημαντικότερο ρόλο παρέχοντας στήριξη στη χώρα,
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή και το Συμβούλιο βρίσκονται στο στάδιο της αναθεώρησης της Στρατηγικής για την Κεντρική Ασία, και προετοιμάζουν σχετική έκθεση, που θα υποβληθεί στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, τον Ιούνιο,
1. εκδηλώνει βαθύτατη ανησυχία για την κατάσταση στο Κιργιζιστάν και εκφράζει τα συλλυπητήρια του προς τις οικογένειες όλων των θυμάτων των πρόσφατων τραγικών

γεγονότων·

2. καλεί όλα τα μέρη να θέσουν τέρμα στις βιαιότητες, να επιδείξουν αυτοσυγκράτηση και να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να ξεκινήσει πραγματικός διάλογος με στόχο να σταθεροποιηθεί η κατάσταση και να εξασφαλισθούν οι συνθήκες για ειρηνική επιστροφή σε μια δημοκρατική συνταγματική τάξη·
3. τονίζει ότι, από θεσμική άποψη, ένα συνταγματικό πλαίσιο σταθερό και με εσωτερική συνοχή είναι ουσιαστικής σημασίας για την αποτροπή κοινωνικών αναταραχών στο μέλλον και για να εξασφαλισθεί ειρηνικό μέλλον στον λαό του Κιργιζιστάν και, στο πλαίσιο αυτό, εκφράζει την ικανοποίησή του για τη συνεργασία της προσωρινής κυβέρνησης με την «επιτροπή της Βενετίας»·
4. σημειώνει τα πρώτα βήματα που έκανε η υπηρεσιακή κυβέρνηση με στόχο την αποκατάσταση της δημοκρατίας σε ό,τι αφορά, ιδίως, τα σχέδια για την εκπόνηση νέου συντάγματος που θα αναθεωρεί τις μεταρρυθμίσεις του Μπακίεφ με τις οποίες ο πρόεδρος συγκέντρωσε υπερβολικά πολλές εξουσίες·
5. επιδοκιμάζει, εν προκειμένω, την ανακοίνωση της προσωρινής κυβέρνησης για διεξαγωγή του δημοψηφίσματος σχετικά με το νέο σύνταγμα στις 27 Ιουνίου 2010 και των νέων γενικών εκλογών στις 10 Οκτωβρίου 2010, με στόχο να ενισχυθεί η δημοκρατία και η πολιτική λογοδοσία· καλεί την προσωρινή κυβέρνηση να τηρήσει τις διεθνείς υποχρεώσεις που έχει αναλάβει το Κιργιζιστάν και να εξασφαλίσει ότι οι εκλογές θα είναι ελεύθερες και δίκαιες·
6. τονίζει τη σημασία που έχει η ενεργός δέσμευση στο πλευρό της προσωρινής κυβέρνησης με σκοπό τη διερεύνηση και εκμετάλλευση δυνατοτήτων για την προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης, της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας και άλλων στόχων της πολιτικής της ΕΕ που καθορίζονται στην πολιτική της για την Κεντρική Ασία, καθώς και για να γίνει δυνατή η ανάληψη δεσμεύσεων και οι δραστηριότητες των διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων·
7. ζητεί την πραγματοποίηση διεθνούς έρευνας, υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, σε σχέση με τα γεγονότα στο Κιργιζιστάν, για να αποδοθούν ευθύνες, να εντοπισθούν αδυναμίες και να παρασχεθεί η αναγκαία βοήθεια στις δικαστικές αρχές του Κιργιζιστάν και προτρέπει, στο πλαίσιο αυτό, την προσωρινή κυβέρνηση να ζητήσει τη βοήθεια της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, ώστε να εξασφαλισθεί η διεξοδική, αμερόληπτη και αξιόπιστη διερεύνηση των γεγονότων της 6ης και 7ης Απριλίου 2010·
8. τονίζει ότι η «επανάσταση της τουλίπας» του 2005 είχε δημιουργήσει μεγάλες προσδοκίες δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων στην κοινωνία του Κιργιζιστάν, οι οποίες δεν εκπληρώθηκαν· καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να δείξουν συνέπεια και αποφασιστικότητα και να χρησιμοποιήσουν την ευκαιρία αυτή για να βρουν τρόπους να υποστηρίξουν τη προσωρινή κυβέρνηση του Κιργιζιστάν και να βοηθήσουν τις αρχές να συνεχίσουν τις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις και να βελτιώσουν τις ζωές των ανθρώπων μέσω της εθνικής ανάπτυξης και της χειραφέτησης των πολιτών, σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους παράγοντες και την κοινωνία των πολιτών του Κιργιζιστάν·
9. σημειώνει ότι η μεγάλη έλλειψη πόρων και η ευάλωτη κατάσταση του Κιργιζιστάν είναι οι λόγοι για τη μεγάλη εξάρτησή του από τη στήριξη από το εξωτερικό· σημειώνει επίσης

ότι στη γειτονική περιοχή του παρατηρείται σοβαρή έλλειψη προτύπων δημοκρατίας, διακυβέρνησης που να λειτουργεί καλά και θετικής κοινωνικής ανάπτυξης· τονίζει, εν προκειμένω, ότι η παροχή διεθνούς βοήθειας θα είναι ζωτικής σημασίας·

10. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι εξελίξεις στο Κιργιζιστάν επηρεάζουν τις εξελίξεις σε περιφερειακή και διεθνή κλίμακα, αλλά ταυτόχρονα επηρεάζονται από αυτές· είναι πεπεισμένο ότι υπάρχει μεγάλη επικάλυψη μεταξύ των συμφερόντων της Ρωσίας, των Ηνωμένων Πολιτειών και άλλων, ιδίως σε σχέση με το Αφγανιστάν και την εξάπλωση του ισλαμικού ριζοσπαστισμού στην περιοχή, περιλαμβανομένου του ίδιου του Κιργιζιστάν· θεωρεί ότι τούτο καθιστά ίσως δυνατό τον περιορισμό του γεωπολιτικού ανταγωνισμού και την αναζήτηση συνεργειών· πιστεύει ότι η επιτυχία στο επίπεδο αυτό θα έχει ευρύτερα θετικά αποτελέσματα για τις διεθνείς σχέσεις και τη διεθνή ασφάλεια·
11. καλεί τον ειδικό εκπρόσωπο για την Κεντρική Ασία της Αντιπροέδρου της Επιτροπής και Υπάτης Εκπροσώπου να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την κατάσταση, να παρέχει υποστήριξη και να διευκολύνει την επανάληψη του διαλόγου μεταξύ όλων των συστατικών μερών της κοινωνίας του Κιργιζιστάν·
12. καλεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο να εξετάσουν κατεπειγόντως εάν υφίστανται ή είναι δυνατόν να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για να ξεκινήσει με διεθνή συντονισμό ένα μείζον νέο πρόγραμμα βοήθειας για το Κιργιζιστάν, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, το πόσο σοβαρή φαίνεται να είναι η σημερινή δέσμευση της προσωρινής κυβέρνησης του Κιργιζιστάν για εκδημοκρατισμό και αδιάφθορη διακυβέρνηση· θεωρεί ότι, εάν κριθεί ότι πράγματι υφίστανται επαρκώς ευνοϊκές προϋποθέσεις, η ΕΕ πρέπει να αναλάβει ηγετικό ρόλο στη διοργάνωση διεθνούς διάσκεψης δωρητών για το Κιργιζιστάν·
13. ζητεί την εκτεταμένη χρήση του μέσου σταθερότητας· υπογραμμίζει την ανάγκη να βοηθηθεί το Κιργιζιστάν να ξεπεράσει τα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματά του· καλεί την Επιτροπή να ετοιμάσει προτάσεις ανακατανομής των πόρων του μηχανισμού αναπτυξιακής συνεργασίας, για να εξασφαλιστεί ότι τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μεσοπρόθεσμα η ανταπόκριση της ΕΕ στη νέα κατάσταση στο Κιργιζιστάν θα είναι επαρκής· υπογραμμίζει ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προτεραιότητα στην επίλυση των προβλημάτων στους τομείς της παιδείας, της υγείας και της υδροδότησης·
14. επιμένει ότι η βοήθεια της ΕΕ πρέπει να είναι συνεπής προς τις προσπάθειες για την καταπολέμηση της διαφθοράς, με την επέκταση των μέσων εκπαίδευσης και με πολιτική βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης, ώστε να δημιουργηθούν ευνοϊκές συνθήκες που θα συνιστούν φραγμό στην ανάπτυξη εξτρεμισμών·
15. ζητεί από την Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την παρούσα κατάσταση, να ελέγξει εάν είναι αναγκαίο να αποσταλεί επείγουσα ανθρωπιστική βοήθεια·
16. προσβλέπει στην επισκόπηση της προόδου που έχει επιτευχθεί, όσον αφορά την εφαρμογή της στρατηγικής της ΕΕ για την περιοχή, και ζητεί να καταβληθούν προσπάθειες ώστε η στρατηγική αυτή να καταστεί περισσότερο αξιόπιστη, συγκεκριμένη και συνεκτική·
17. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στα κοινοβούλια και τις κυβερνήσεις των κρατών μελών, στην προσωρινή κυβέρνηση του Κιργιζιστάν, στον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ, στον Γενικό Γραμματέα

του ΟΑΣΕ και στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.